

5. Okno

5.1 Nové okno

*Různé sešity
v oknech*

Tak jako v ostatních aplikacích Windows je možné nejen souběžně pracovat s různými aplikacemi, tak v Excelu je možné pracovat s různými sešity. Pokud použijeme příkaz SOUBOR, OTEVŘÍT či SOUBOR, NOVÝ opakovaně, Excel otevře jednotlivé dokumenty do samostatných oken.

*Stejný sešit
v několika
oknech*

Excel umožňuje otevřít i stejný soubor ve dvou či více oknech. Po otevření souboru do jednoho okna zadáme příkaz OKNO, NOVÉ OKNO. V seznamu oken, který je v závěru nabídky OKNO je nyní původní sešit uveden dvakrát. Okna se stejnými sešity jsou číslována, číslo okna je uvedeno za dvojtečkou po názvu dokumentu.

Zavření dílčího okna sešitu Excelu provedeme klepnutím na pravý horní roh se symbolem křížku, nebo kombinací kláves **Ctrl** **W**, nebo klepnutím do levého horního rohu okna a zadáním příkazu ZAVŘÍT. (Pokud chceme uzavřít jen dílčí okno sešitu, nemůžeme použít příkaz SOUBOR, ZAVŘÍT, kterým bychom zavřeli všechna dílčí okna sešitu.)

ENC-5-01

V různých oknech sešitu se můžeme pohybovat nezávisle na sobě, změny provedené v jednom okně se ihned promítnou i do ostatních oken sešitu. Chceme např. zjistit v sešitu s analýzou prodejů, jak se v listu s grafem projeví změna počtu prodaných programů *Podnikatel* v lednu. Zadáme z menu volbu OKNO, NOVÉ OKNO. Všimneme si, že v pruhu aplikace se za názvem souboru objevilo číslo 2 indikující, že se jedná o druhé okno tohoto sešitu. Bylo by samozřejmě možné otevřít i více oken téhož sešitu. V jednom okně zobrazíme list *Prodeje*, ve druhém okně list *Sloupcový*.

Mezi otevřenými okny, která nejsou skrytá (viz dále), přecházíme volbou OKNO, která na konci obsahuje seznam těchto oken, nebo klepnutím do záložky v hlavním panelu Windows. Klepnutím do názvu příslušného okna jej zobrazíme. Mezi jednotlivými okny také můžeme přecházet stiskem kláves **Ctrl** **F6**. Uložíme-li soubor otevřený ve více oknech, zachová se při znovuotevření rozvržení do více oken.

5.2 Uspořádat

*Uspořádání
oken*

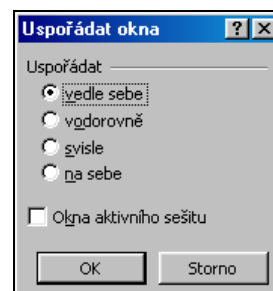
Zatím máme soubor otevřený ve dvou oknech, na obrazovce však stále vidíme pouze jedno okno. Chceme-li je zobrazit současně, vybereme volbu z menu OKNO, USPOŘÁDAT. Otevře se dialogové okno **Uspořádat** (viz obr. 5-1). Nabízejí se nám následující volby:

- *vedle sebe*: Zobrazí tzv. dlaždice, v našem případě bude výsledek stejný jako u volby svisle, neboť máme otevřena pouze dvě okna. U oken tří už by se rozdíl projevil.
- *vodorovně*: Zobrazí okna vodorovně nad sebou.
- *svisle*: Zobrazí okna vedle sebe svisle.
- *na sebe*: Zobrazí okna v tzv. kaskádě přes sebe. U aktivního okna bychom viděli celý obsah, z ostatních oken by byl viditelný horní pruh s názvem souboru a pořadovým číslem okna.

Využijeme volby vodorovně a klepneme na tlačítko **OK**. Pokud chceme pracovat v některém z oken, musí být aktivní, což se projevuje modrým zbarvením horního pruhu s názvem sešitu. (Barva je závislá na nastavení prostředí, obecně lze říci, že neaktivní okno je šedé.) Okno se stane aktivní klepnutím kamkoliv do jeho plochy.

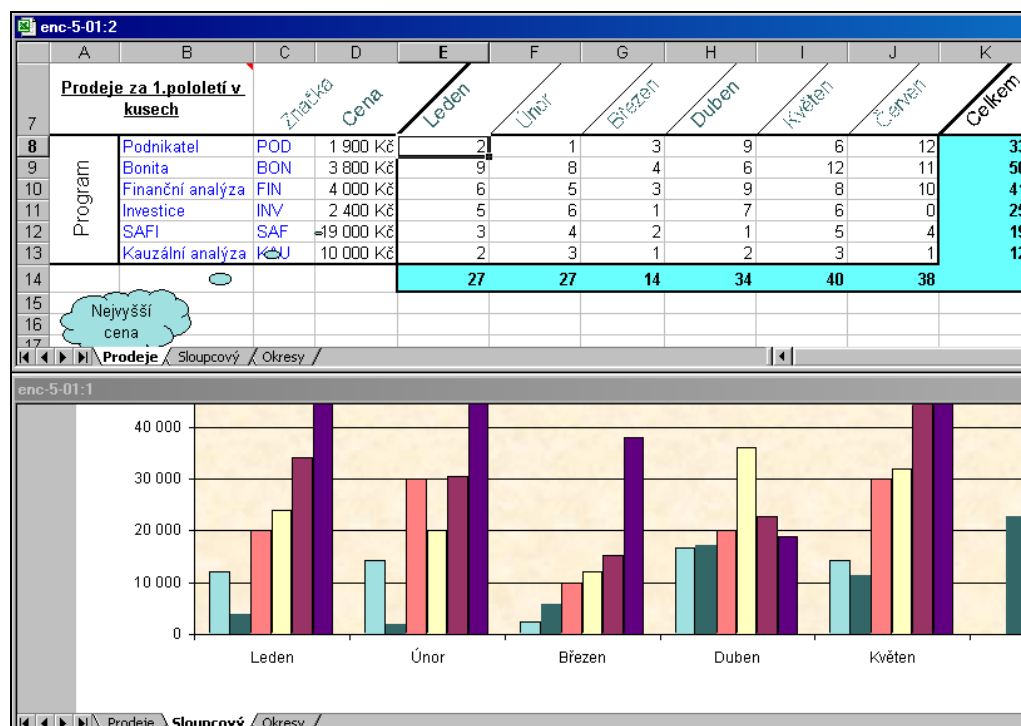
Potřebujeme v jednom z oken zobrazit list tabulky, v druhém list s grafem. Sjednotíme se na zobrazení grafu ve druhém okně sešitu, v němž klepneme na záložku listu se sloupcovým grafem a pomocí svislého posuvníku změním pohled na graf tak, abychom dobře viděli na datovou řadu *Podnikatel*. Klepneme nyní myši kamkoliv do okna se sešitem číslo 1. Tím se stane aktivním toto okno. Až druhé klepnutí ovlivní aktivní buňku. Klepneme na buňku E8 a změním počet prodaných programů na 2. Tento úkon způsobil přepočtení tabulky s tržbami, a tím i dat, ze kterých graf čerpá. Změna se projevila i v grafu (viz obr. 5-2).

OBR. 5-1: DIALOGOVÉ OKNO
USPOŘÁDAT

OBR. 5-2: ILUSTRATIVNÍ SEŠIT VE DVOU USPOŘÁDANÝCH OKNECH

Nyní vrátíme počet prodejů na nulu a opět pozorujeme změnu.

V dialogovém okně **Uspořádat okna** jsme ponechali nepovšimnuté pole *Okna aktivního sešitu*. Zatrhnutí této volby způsobí, že se na obrazovce uspořádají pouze okna aktivního sešitu. Pokud by bylo otevřeno více souborů, okna ostatních souborů se nezobrazí.

Přesun okna

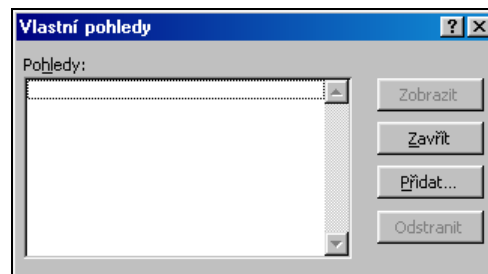

Změnu uspořádání oken na obrazovce je možné provádět i běžnými prostředky Windows. Pomocí tlačítka **Obnovit okno** můžeme zmenšit okno sešitu tak, aby nezabíralo celou obrazovku. Za pruh s názvem sešitu lze okno přesouvat. Pokud přiblížíme kurzor k okraji okna, pak ve chvíli, kdy kurzor má podobu dvojité šipky, můžeme tažením myši okno rozšiřovat či zmenšovat. Takto můžeme upravit velikost všech zobrazených oken a rozmístit je v okně Excelu tak, aby nám toto rozmístění vyhovovalo. Pokud potřebujeme okno zobrazit přes celou obrazovku, učiníme tak tlačítkem **Maximalizovat okno**, které je na místě tlačítka **Obnovit okno**.

Vlastní pohledy

Pokud jsme uspořádali okna jednoho sešitu, jak nejlépe vyhovuje potřebám naší práce s tímto sešitem, můžeme si nastavené rozvržení uložit. Zadáme příkaz ZOBRAZIT, VLASTNÍ POHLEDY. V dialogovém okně **Vlastní pohledy** (viz obr. 5-3) klepneme na tlačítko **Přidat**. V okně **Přidat pohled** zapíšeme název *Podnikatel* a zatrhneme, že má být s pohledem uloženo i nastavení tisku, skrytých řádků a sloupců a použitých filtrů (podrobněji v kap. 9).

OBR. 5-3: DIALOGOVÉ OKNO VLASTNÍ POHLEDY

Tlačítkem **OK** přidáme právě nastavený pohled do skupiny již nadefinovaných pohledů. Pokud chceme sešit zobrazit v podobě již definovaného pohledu, zadáme ZOBRAZIT, VLASTNÍ POHLEDY a vybereme, který pohled chceme zobrazit. Tlačítkem **Odstranit** můžeme nežadoucí pohledy vymazat.

Prostor

Pokud jsme otevřeli několik souvisejících sešitů a vhodně uspořádali jejich okna, můžeme uspořádání oken různých sešitů uložit. Nejedná se o *pohled*, ale o tzv. *prostor*. Prostor uložíme příkazem SOUBOR, ULOŽIT PROSTOR. Na rozdíl od pohledů, které jsou součástí souboru, uložením prostoru vzniká nový soubor s koncovkou *.xlw*. Otevřením tohoto souboru

se otevřou okna všech souborů, které byly ve chvíli ukládání prostoru otevřeny, a to v takovém rozvržení, které jsme sami nadefinovali. Soubory, jejichž okna byla ve chvíli ukládání prostoru skryta, se otevřou a jejich okna se opět skryjí. (O skrývání oken viz následující kap. 5.3.)

5.3 Skryt. Zobrazit

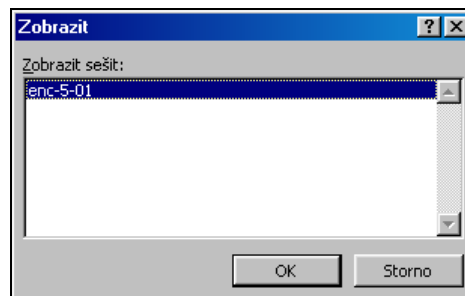
Skrytí okna

Příkaz OKNO, SKRÝT skryje aktivní okno. Toto okno zůstává otevřeno, ale uživatel jej nevidí. Není ani v seznamu dostupných oken, který je na konci nabídky OKNO, ale zůstává v hlavním panelu Windows.

Zobrazení okna

Pokud je nějaké okno skryté, stane se aktivní volba OKNO, ZOBRAZIT. Jejím prostřednictvím je potom možné skrytá okna zobrazit. V dialogovém okně **Zobrazit** (viz obr. 5-4) označíme v seznamu klepnutím na levé tlačítko myši název jednoho či více oken a tlačítkem **OK** potvrdíme zobrazení.

OBR. 5-4: DIALOGOVÉ OKNO ZOBRAZIT

5.4 Rozdělit

Rozdělení okna na tabule

Sledovat různé části sešitu prostřednictvím otevření sešitu ve více oknech je praktické, ale občas nepřehledné. Pokud potřebujeme sledovat současně části listu, které se nevejdou na jednu obrazovku, můžeme si pomoci rozdělením obrazovky na tzv. *tabule*. V každé tabuli pak můžeme sledovat jinou část listu. Zatímco volby OKNO, NOVÉ OKNO použijeme spíše tehdy, pokud chceme sledovat více listů aktivního sešitu, tuto volbu používáme, pokud chceme sledovat změny na jednom listu.

OBR. 5-5: ILUSTRATIVNÍ SEŠIT VE DVOU TABULÍCH

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
7	Prodeje za 1.pololetí v kusech		Značka	Cena	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Celkem
8	Program	Podnikatel	POD	1 900 Kč	2	1	3	9	6	12	33
9		Bonita	BON	3 800 Kč	9	8	4	6	12	11	50
10		Finanční analýza	FIN	4 000 Kč	6	5	3	9	8	10	41
11		Investice	INV	2 400 Kč	5	6	1	7	6	0	25
12		SAFI	SAF	19 000 Kč	3	4	2	1	5	4	19
13		Kauzální analýza	KAU	10 000 Kč	2	3	1	2	3	1	12
14					27	27	14	34	40	38	
15	Nejvyšší cena										
16											
17											
51	Meziměsíční index tržeb		Značka	Cena	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Celkem
52	Program	Podnikatel	POD	1 900 Kč	***	0,50	3,00	3,00	0,67	2,00	1,43
53		Bonita	BON	3 800 Kč	***	0,89	0,50	1,50	2,00	0,92	1,04
54		Finanční analýza	FIN	4 000 Kč	***	0,83	0,60	3,00	0,89	1,25	1,11
55		Investice	INV	2 400 Kč	***	1,20	0,17	7,00	0,86	0,00	0,00
56		SAFI	SAF	19 000 Kč	***	1,33	0,50	0,50	5,00	0,80	1,06
57		Kauzální analýza	KAU	10 000 Kč	***	1,50	0,33	2,00	1,50	0,33	0,87
58					***	1,14	0,48	1,58	1,73	0,83	1,05

Budeme chtít např. sledovat, jak se změní index prodejů programu *Podnikatel* mezi únorem a lednem, pokud se bude měnit hodnota prodejů programu v lednu. Nastavíme list *Prodeje* tak, abychom viděli levý horní roh - buňku A1. Klepneme na buňku D16. Z menu volíme OKNO, ROZDĚLIT. Vytvoří se čtyři tabule, jejichž hranice probíhá nad pozicí kurzoru a vlevo od pozice kurzoru. Rozdělí se také posuvníky. Pro naše účely však budou postačovat tabule dvě. Chytíme svislou dělicí čáru mezi tabulemi a zatáhneme ji doleva ke kraji listu. Tam ji pustíme. Máme nyní jen dvě tabule. V horní tabuli se přemístíme pomocí posuvníku tak, že dobře vidíme na prodeje v lednu. Ve spodní tabuli se přemístíme tak, abychom viděli na index mezi únorem a lednem, rovněž pomocí posuvníků (viz obr. 5-5).

Změníme nyní hodnotu prodejů v lednu z 0 na 2. Vidíme, jak se změnil index. Vrátime hodnotu 0 do prodejů podnikatele v lednu. Volbou OKNO, ODSTRANIT PŘÍČKY zrušíme zobrazení tabulí v listu.

5.5 Ukotvit příčky

*Ukotvení
příček*

Při práci s rozsáhlejšími tabulkami nebo seznamy potřebujeme vidět nejen data, ale i záhlaví sloupců, případně řádků. K tomu účelu máme možnost zajistit jejich trvalé zobrazení na obrazovce. Po vybrání volby OKNO, UKOTVIT PŘÍČKY se budou na obrazovce trvale zobrazovat řádky, které byly v době vybrání volby nad aktivní buňkou, a sloupce, které byly vlevo od aktivní buňky. Příčky se tedy ukotví dle stejné filozofie jako hranice tabulí - nad a vlevo od pozice kurzoru.

Klepeme nyní na buňku C1. Budeme chtít zajistit, abychom viděli legendu tabulek ve sloupcích *A* a *B*. Záměrně stojíme v řádku 1, nechceme totiž „zmrazit“ žádné řádky. Vybereme volbu OKNO, UKOTVIT PŘÍČKY. Pokud se teď budeme chtít přesvědčit pomocí posuvníků o hodnotách buněk ve vzdálenějších sloupcích, sloupce *A* a *B* zůstanou na obrazovce. Příkazem OKNO, UVOLNIT PŘÍČKY „zmrazení“ prvních dvou sloupců zrušíme.

Shrnutí:

1. Volba *Nové okno* zajistí otevření sešitu v dalším okně. Potom můžeme prohlížet na obrazovce více listů aktivního sešitu najednou.
2. Jelikož můžeme mít otevřeno více sešitů, jejichž seznam se nachází *na konci volby Okno*, je vhodné je *uspořádat*, pokud je chceme prohlížet najednou. Toho lze docílit volbou z menu nebo ručně změnou velikosti a přemísťováním oken myší.
3. Pokud je třeba sledovat více oblastí jednoho listu najednou, použijeme volbu *Rozdělit*. Vzhled obrazovky nastavený touto cestou můžeme uchovat jako *vlastní pohled*.
4. Uspořádání oken různých sešitů lze uložit jako *prostor*.
5. *Ukotvení příček* se hodí při prohlížení rozsáhlejších oblastí buněk, které obsahují legendy a záhlaví.